

HÄSSELBY-VÄLLINGBY STADSDELSFÖRVALTNING

SOCIALTJÄNSTAVDELNINGEN

Hans Peters

Telefon: 508 04 016

DNR 1.5.1 - 142 - 2011

SAMMANTRÄDE 17 MAJ 2011

TJÄNSTEUTLÅTANDE
20 APRIL 2011

SID 1 (5)

Till
Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

"Om att barn till missbrukare och psykiskt funktionsnedsatta ska ha rätt till gruppstöd"- motion från (v)

Förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden beslutar att som svar på remissen överlämna och återopa förvaltningens tjänsteutlåtande.
2. Ärendet förklaras omedelbart justerat

Leif Spjuth
stadsdelsdirektör

Ingrid Brännström
avdelningschef

Sammanfattning

Stadsdelen har inte längre någon egen gruppverksamhet för barn till missbrukare eller psykiskt sköra föräldrar. Ett samarbete sker dels med Ersta värdpunkten och dels har ett avtal ingåtts med ett flertal andra stadsdelar i Stockholm samt Ekerö kommun om att samordna gruppverksamhet och därmed kunna rekrytera gruppledare och deltagare från flera stadsdelar. Frågan om central samordning i staden är intressant och bör utredas och prövas. Frågan om stadsgemensam policy för hur förskolor, skolor och fritidsverksamhet ska agera vid misstanke om att barn far illa, bör prövas men en sådan policy bör också kunna kompletteras lokalt inom varje stadsdel utifrån lokala förutsättningar.

Bilaga: Motion till kommunfullmäktige (2011:9) av Karin Rågsjö och Jackie Nylander (v) om att barn till missbrukare och psykiskt funktionsnedsatta ska ha rätt till gruppstöd.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom Socialtjänstavdelningen, Familjestödsenheten i samråd med avdelningen för förskoleverksamhet.

Bakgrund

Karin Rågsjö och Jackie Nylander (v) föreslår i en motion till kommunfullmäktige den 7 februari 2011 åtgärder för barn till missbrukare och psykiskt funktionsnedsatta.

I motionen föreslås att staden ska utreda behovet av en permanent stödverksamhet som kan nå alla barn till missbrukare samt barn till föräldrar som har en psykisk funktionsnedsättning. Vidare föreslås att en stadsövergripande policy för förskolor, skolor och fritidsverksamhet om hur de ska agera vid misstanke om att barn far illa.

Motionen har av kommunstyrelsen remitterats till socialnämnden och stadsdelsnämnderna Hässelby-Vällingby, Norrmalm och Farsta. Yttrande ska ha inkommit till kommunstyrelsen senast den 31 maj 2011.

Förvaltningens yttrande och synpunkter***Uvärderingsprojekt i Uppsala***

Under åren 2006 – 2010 genomfördes ett projekt vid FoU-enheten, inom Regionförbundet i Uppsala län, i syfte att ta fram, pröva och implementera en metod för löpande utvärdering av stödgrupper av olika slag. En modell för utvärdering ”Uppsalamodellen” utformades och användes under projektiden. En slutrapport är under framtagande.

Hittills har 286 barn och unga i åldern 7-23 år besvarat de standardiserade frågeformulär som ingick i modellen och som mäter övergripande psykisk hälsa, upplevd livskvalitet, hoppfullhet framtidstro (Livsstegen) och känsla av sammanhang.

Resultaten visar att barnens och ungdomarnas psykiska hälsa, sammantaget för hela gruppen, förbättrades tack vare deltagande i gruppverksamheter. Framförallt gällde det en minskad emotionell belastning och minskade uppförandeproblem. De emotionella problemen var störst hos flickorna och ökade med högre ålder.

Uppförandeproblemen var störst hos pojkarna och minskade också mest hos dem. Dessutom ökade över lag barnens och ungdomarna upplevda livskvalitet och framtidstro. För ungdomarna hade känslan av sammanhang ökat.

Vid mätningen direkt efter gruppdeltagandet märktes en tendens till förändring men den var bara statistiskt signifikant när det gällde hoppfullhet och framtidstro. Vid en förnyad mätning efter sex månader visade alla testen en signifikant förbättring.

En svaghet med projektet i Uppsala var att det genomfördes utan kontrollgrupp, en brist som påtalades av FHI (Folkhälsoinstitutet) och Socialstyrelsen. För att evidensbasera stödgruppsmetoden inleddes därför under 2010 ett forskningsprojekt med detta syfte. Inledningsvis finansierades det av Socialtjänstakademien i Stockholm. Projektet är förlagt till Forum, forskningscentrum för psykosocial hälsa, Centrum för psykiatriforskning inom Stockholms läns landsting och genomförs i samarbete med Karolinska Institutet.

Projekt i samverkan med andra kommuner

Eftersom underlaget av grupper i Stockholms stad har blivit allt mindre under de senaste åren genomförs projektet i samarbete med stödgruppsverksamheter i hela Stockholms län. Etablerade verksamheter med särskilda samordnare och fortlöpande gruppverksamhet av olika slag finns sedan flera år i Haninge, Huddinge, Södertälje, Upplands Väsby, Sigtuna och Sollentuna, mfl. kommuner. För närvarande ingår 15 olika gruppverksamheter i projektet. Två av dem är från Stockholms stad.

Rekryteringen till projektet var i början mycket trög, men sedan formerna för forskningen ändrades så att barnen inte längre lottades till gruppdeltagande eller kontrollgrupp, utan kontrollgruppen rekryteras i stället bland barn som ändå av olika skäl stod på väntelista, upphörde rekryteringsproblemen.

Haninge, Huddinge, Upplands Väsby mfl. kommuner satsar på gruppverksamhet som ett stående erbjudande till föräldrar och barn, medan Stockholm stad inte har någon effektiv samordning av denna den enda form av stöd direkt till barnen som erbjuds av socialtjänsten (enligt Folkhälsoinstitutets kartläggning).

Hässelby- Vällingby och Bromma i samverkansprojekt

Hässelby-Vällingby och Bromma stadsdelsförvaltningar hade från maj 2008 till september 2010 ett samverkansprojekt med barngruppsverksamhet för barn till missbrukande föräldrar ("Kraftkällan") och för barn till psykiskt sköra föräldrar

(”Barnkraft”). Ambitionen var att de bägge förvaltningarna skulle bygga upp en verksamhet som fanns tillgänglig över tid. Genom att rekrytera från två stadsdelar var förväntan att det alltid skulle finnas fulltaliga grupper.

Verrtigrudder

Ungefär samtidigt drevs projektet Barnkraft av stadsdelarna Östermalm, Norrmalm och Kungsholmen i samarbete med Stockholms läns landsting med stöd av Länsstyrelsen i Stockholms län. Detta projekt handlade dock bara om barn till psykiskt sköra. Arbetet drevs enligt Verrtimodellen. Den innebär att man har barn- och föräldragrupper parallellt.

Hässelby-Vällingby använde samma modell med parallella grupper. Ett avtal har nu ingåtts med mellan Hässelby-Vällingby och Norrmalm, Östermalm, Kungsholmen, Spånga- Tensta Rinkeby-Kista, Bromma samt Ekerö kommun om att det ska finnas pågående Verrtigrudder. Enligt ett rullande schema ska ingående stadsdelar/kommuner och landstinget bidra med gruppledare till grupperna. Barn och föräldrar kan därmed rekryteras från alla deltagande stadsdelar.

Inga egna grupper

Hässelby-Vällingby har inte längre några egna barngrupper. Förvaltningen remitterar i dag barn som behöver gruppstöd till Ersta vändpunkten då detta visat sig vara ett prisvärt och verksamhetsmässigt bra alternativ. Information om att grupper finns behöver spridas ytterligare bland såväl socialsekreterare som föräldrar, barn, skolor, vårdinrättningar mfl.

Stadsövergripande gruppverksamhet

Mot bakgrund av detta bör frågan om att skapa en central grupp i staden prövas, vilken får i uppdrag att organisera och leda dessa barngrupper och att gruppledare kan engageras av stadsdelarna efter behov. Det är viktigt att de då har i uppdrag att förankra verksamheten och påminna socialsekreterarna om att grupperna finns.

Policy för anmälningar

Enligt Socialtjänstlagen gäller anmälningsplikten men enligt förvaltningens uppfattning finns det anledning att pröva frågan om framtagande av en stadsgemensam policy för hur förskolor, skolor och fritidsverksamhet ska agera om det finns misstanke om att barn får illa. Policyn kan sedan byggas på lokalt inom varje stadsdelsförvaltning vad gäller rutiner, arbetssätt mm. utifrån lokala

förutsättningar. Det är också viktigt att den blir föremål för ett lokalt förankringsarbete.

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden föreslås besluta att som svar på remissen överlämna och åberopa förvaltningens tjänsteutlåtande. Nämnden föreslås även besluta om omedelbar justering.
